

האשה בתרא פרק שישה עשר יבמות

מסורת הש"ס

מוכסא הוא - ואע"ג דסימנין דרבנן אסימן כי האי סמנין אפילו (6) אחיכור דאורייתא : דארוך וגו' - לאו סימנין נינהו : כליו - בגדיו שמה לאחר השילין ואותו אחר מת ורואוהו אלו וסבורים שזה בעל הבגדים : חמור בסימני אוכף - דקיימא לן באלו מילואות (כ"ט דף כז) דמהדרין : לא שייני אינשי - בעל

החמור לא היה שואל אוכפו של זה לחברו : דמסקיב לים - דאש"ר - מאי בלע"ז : מלאו קסור בכיס כו' - מאי איכא למימר ליחוס אע"פ שהוא מכיר את הכיס יש לחוש שמה השאילו לאחר וקשר בו גט זה והחזירו לזה ושכח בו את הגט : ליוסא - שמה יעשה חותם ולורה כנגד טבעתו וילך ויראהו לאשמו ויטול הימנה כל אשר ישאל : מנחשי אינשי - שלא יטול זה מזלו ואי קשיא הא קתני או שנמלא בין כליו הא אמר דחיישין לשאלה לא קשיא כליו דמתניתיין היינו בגדיו ודרך להשאל מלבושים

וכליו דגיטין היינו בין כלי תשמישי ביטו דחיבתו שאין דרך להשאלם : ואיבעית אימא כליו - דמתני' דקתני בגופו ובכליו דלא סמנין אסימניו : בסומי וחיורי - דלא אמרינן הו' סימן במלבושיו אי שחורין היו או לבנים היו דלן זה סימן שהרבה יש שחורין ולבנים ואדומים : והא קתני פסא - דמתני' (לקמן דף קכ"א) : מן הארכובא ולמטה לא הנשא - דחיי

ואי משום טביעה הואיל ומים שאין להם סוף חיישין שמה ילא מן המים ועלה ברחוק פרסה או יותר ולא ראוהו קתני מן הארכובה ולמעלה הנשא אלא מגוייד לא חיי : שאני מיא דמרו מפה - מחזיקות ומגדלות כאב המכה וחברו מיטרא ריח לאילני במס' תענית (דף גז) : גידיה לגמלים - לשון גורד אילנא (דילא ד) : ולא אפסקו לגמלים - ולא הפסיקו לגמור את קול געורתו שהיה טעור עד שמת : מלוכסא - באש שחורך המכה מתפרש : וברס - הנשחט : יכסכו ויפנו - אלאו כחי מחזקין : ומשני מי הוא - לפיכך גיטו גט וסופו למות הלכך מעידין : אלא מעשה - הואיל ודאי ימות יחא גולה השוחטו אם נפל סכין מידו עליו וסחטו אלאו תניא אין גולה ואפילו שחט שמה מחמת דבר אחר מת : על ידו - בשבילו : הרוח כלכלה - ומחמת הרוח מת הלכך

לגבי גלות פטור ומיהו לענין אשמו מעידין עליו דודאי ימות : קירב חקשי ליה רישא לספא וי"ל דמעיקרא לא קשיא ליה רישא לספא דמאי לאוקמי רישא דלן מעידין היינו לאתרא וספא דמגא היינו לאחר י"ב חדש אבל אמילתיה דרשב"א לא מצי לשנוי : אלא מעשה יחא גולה על ידו - לשמואל דחשיב ליה מת קפריך דיון דמת הוא יש לו לגלות דס"ד טעמא דחייב לגלות לפי שמת נאלתר אבל לא מת נאלתר לא יחייב גלות כלל דלישנא דיומות דחייב גבי גלות משמע ליה שמת נאלתר ולית ליה השתא הא דאמרין בפרק אלו נעדרות (נח וס) ונקא המכה בשוגג מאי ונקא ונקא מגלות ואע"פ שחייב מיתה במזיד אפילו לא מת (ב) זמן מרובה יש חילוק בין מיתה לגלות כי היכי דמפלגי בין דרך ירידה לדרך עלייה גבי גלות ולא גבי מיתה אבל אין לומר דמשום רוח כלכלה או קירב מיתתו אין לו לפטור כיון שמת נאלתר דהא אכתי לא ידעין להי טעמי :

חיישין שמה הרוח כלכלה - ודוקא בגלות ולא במיתה כדפרישית לעיל והא דאמר ונקא המכה מגלות הא לא הלך על משענתו אע"פ ששהה הרבה חייב גלות איכא למימר כיון דליכא כלכלה דרוח כיון דביחא דשישא ולא פירכס כלל : לקולא

כליו דחיישין לשאלה - וכליו דמלא קסור - דלא חיישין לשאלה איכא למימר בכלים שאין דרך להשאלם כמו שפירש ריב"ן דלא חיישין לשאלה : כליו דחיישין לשאלה - ואם תאמר מלא פירות בכלי דבפ' אלו מילואות (כ"ט דף כז) משמע דהו' סימן ויחזיר ואמאי לא חיישין לשאלה ויש לומר

דלא חיישין לשאלה אלא בדבר איכור אבל במזון לא חיישין לשאלה וא"ת א"כ מאי פריך הכא והתם חמור בסימני אוכף היכי מהדרין ניחוש לשאלה והא במזון לא חיישין לשאלה וי"ל דפשיטא ליה ודאי אפי' אי חיישין לשאלה מן החורה אבל מדרבנן לא חיישין לשאלה להחזיר אברה אבל קשה היכי מפיקין מקרא דמהדרי חמור בסימני אוכף ניחוש לשאלה מן החורה מיהו למסקנא אחי שפיר דלא חיישין לשאלה אפי' באיסור : איבעית אימא כליו בחיורי כו' - ולעולם לא חיישין לשאלה וא"ת בפרק כל הגט (גיטין מ"ו וס) תנן מלאו בחפיסה או בדלוסקמא אם מכירו כשר פ' אם מכיר הגט ולמה לי שכיב הגט אפילו אינו מכירו נמי כיון דמכיר חפיסה ודלוסקמא די בכך דהא לא חיישין לשאלה ויש לומר דה"פ אם מכיר לחפיסה ודלוסקמא שהם שלו כשר ואע"ג דנקט לשון יחיד אין לחוש ואע"ג דחפיסה הו' לשון נקבה דמפרש התם דחפיסה היא חמת קטנה מ"מ נקט לשון זכר משום דלוסקמא דהו' לשון זכר כדחיי בתוספתא עשרה דלוסקמות מלאים שטרות מסתרי כך וללישנא קמא דחיישין לשאלה מיירי התם שידוע שכן איבדו בחפיסה ולהכי לא חיישין לשאלה וס' אחר כך בע"ז :

למימרא דמגוייד חיי ורמיניה כו' טעמי הוא דלא מנמי הא מחייב לא חיי - תימה דהא קתני זה גוסס אע"ג דחיי דרוב גוססים למיתה ומיעוטן חיין ותנן נמי אין מעידין על הגוסס ויש לומר בגוסס שהוא מגוייד כיון שהוא גוסס על ידי אדם לא חיי ומ"מ מוכיח שפיר דמגוייד לא חיי מדלא קתני ואפילו גוסס מגוייד ועוד אמר ר"י לפרש דודאי פשיטא דמגוייד דמתני' מת לבסוף כיון שמגוייד במקום שששים אותו טריפה כמו מתוך מן הארכובה ולמעלה כדמשמע בסמוך אבל אינו

דבר ברור שימות קודם שיחזיר לנשא והשתא פריך ליה ממגוייד וגוסס ואותו גוסס שסופו למות הוא מת נאלתר והוא הדין נמי דמגוייד מית לאתרא מדקתני מגוייד בהדי גוסס וא"ת בלאו מילתיה דרשב"א לאוקמי רישא דלן מעידין היינו לאתרא וספא דמגא היינו לאחר י"ב חדש אבל אמילתיה דרשב"א לא מצי לשנוי : אלא מעשה יחא גולה על ידו - לשמואל דחשיב ליה מת קפריך דיון דמת הוא יש לו לגלות דס"ד טעמא דחייב לגלות לפי שמת נאלתר אבל לא מת נאלתר לא יחייב גלות כלל דלישנא דיומות דחייב גבי גלות משמע ליה שמת נאלתר ולית ליה השתא הא דאמרין בפרק אלו נעדרות (נח וס) ונקא המכה בשוגג מאי ונקא ונקא מגלות ואע"פ שחייב מיתה במזיד אפילו לא מת (ב) זמן מרובה יש חילוק בין מיתה לגלות כי היכי דמפלגי בין דרך ירידה לדרך עלייה גבי גלות ולא גבי מיתה אבל אין לומר דמשום רוח כלכלה או קירב מיתתו אין לו לפטור כיון שמת נאלתר דהא אכתי לא ידעין להי טעמי :

חיישין שמה הרוח כלכלה - ודוקא בגלות ולא במיתה כדפרישית לעיל והא דאמר ונקא המכה מגלות הא לא הלך על משענתו אע"פ ששהה הרבה חייב גלות איכא למימר כיון דליכא כלכלה דרוח כיון דביחא דשישא ולא פירכס כלל : לקולא

מ"ו א מיי"ס ס"א מה"ס
סומאחא מת ה"ל טו
סמך לאון רלא טוע"ט
י"ד סימן שט :
ז ב מיי"ס ס"ג מה"ס
גירוסין ה"ל יח סמך
פשוט כ טוע"ט אה"ע
סימן י' טע"ף לא :
יח ב מיי"ס שט ה"ל י'
טוע"ט שט טע"ף ל'
יח ד מיי"ס שט ט"ב ה"ל
י' סמך פשוט מח
טוע"ט שט סימן קמא
טע"ף ח :
כ ה' מיי"ס ס"ס מה"ס
רוח ה' ב :

תוספות ישנים
טעמי הוא דלא מנמי
הא מחייב לא חיי -
וא"ת מנא ליה למידק
הכי ה' גוסס קתני דלא
שיך למידק הכי דהא
ודאי אין מעידין על
הגוסס וי"ל דלא דמי
לגוסס כי נמי חיי
אזעריך לאשמועין דלא
מנמיא והגוסס דהו' מוכר
מליגט בו כדפסקא לן
מקרא בפרק ג' מינין
[דף מג ע"א] להחלו
משענתה חלל (כלל במזיד)
אבל מגוייד אי מחייב
חיי לא אזעריך לאשמועין
דלא מנמיא :

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה מנמיא
וכו' אפילו באיסור :
(ב) תוס' ד"ס אלא וכו'
אפי' לא מת נאלתר אלא
לאחר זמן מרובה :

